

I

(Päätöslauselmat, suositukset ja lausunnot)

SUOSITUKSET

NEUVOSTO

NEUVOSTON SUOSITUS,
annettu 21 päivänä maaliskuuta 2017,
euroalueen talouspolitiikasta
(2017/C 92/01)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 136 artiklan yhdessä sen 121 artiklan 2 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon talous- ja rahoituskomitean lausunnon,

ottaa huomioon talouspoliittisen komitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euroalueen talouden elpyminen jatkuu mutta on edelleen haurasta. Viime vuosina on tapahtunut huomattavaa edistystä: vuodesta 2015 euroalueen bruttokansantuote on elpynyt kriisiä edeltäneelle tasolle ja työttömyys on laskenut alimmalle tasolle vuosien 2010–2011 jälkeen. Kokonaiskysyntä on kuitenkin vaimeaa, ja inflaatiovauhti alittaa reilusti tavoitteen, vaikka Euroopan keskuspankki on harjoittanut erittäin elvyttävää rahapolitiikkaa. Kasvua haittaavat kriisin jälkivaikutukset, kuten sitkeät makrotalouden epätasapainot ja suuri velkaantuneisuus talouden kaikilla sektoreilla; nämä tekijät edellyttävät velkaantuneisuuden purkamista ja vähentävät kulutusta ja investointeja varten käytettävissä olevia resursseja. Lisäksi euroalueen talouden kasvupotentiaali on ollut pitkän aikaa laskusuunnassa, ja kriisi on entisestään vahvistanut tätä suuntausta. Vaikka tilanteen paranemisesta on merkkejä, jatkuva investointivaje ja korkea työttömyysaste uhkaavat entisestään heikentää kasvunäkymiä. Euroalueen talouden tasapainottaminen on jatkunut epäsymmetrisesti, sillä ainoastaan nettovelalliset maat korjaavat epätasapainojaan, ja tämä on johtamassa vaihtotaseen ylijäämän kasvuun. Euroalueen jäsenvaltioita kehoitetaan G20-ryhmässä tehdyn globaalin sopimuksen puitteissa käyttämään kaikkia poliittisia välineitä, myös finanssi- ja rakennepoliittisia välineitä, erikseen ja yhdessä, jotta saadaan aikaan vahvaa, kestävää, tasapainoista ja osallistavaa kasvua.
- (2) Kunnianhimoisilla rakenneuudistuksilla olisi edistettävä moitteetonta ja tehokasta henkilö- ja pääomaresurssien uudelleenkohdentamista sekä autettava vastaamaan käynnissä olevien teknisten ja rakenteellisten muutosten aiheuttamiin haasteisiin. Tarvitaan uudistuksia, joilla luodaan yritystoiminnalle suotuisa ympäristö, viimeistellään sisämarkkinat ja poistetaan investointien esteet. Kyseiset toimet ovat keskeisessä asemassa pyrittäessä parantamaan tuottavuutta ja työllisyyttä, edistämään lähentymistä sekä lisäämään euroalueen talouden kasvupotentiaalia ja sopeutumiskykyä. Rakenneuudistusten toteuttaminen luomalla tehokkaat markkinat, joilla on nopeasti reagoivat hintamekanismit, tukisi rahapolitiikkaa helpottamalla sen välittymistä reaalityönteeseen. Uudistuksista, joilla poistetaan investointien pullonkauloja ja tuetaan investointeja, voidaan saada kaksinkertainen hyöty, kun niillä vauhditetaan taloudellista toimintaa lyhyellä aikavälillä ja luodaan kapasiteettia pitkän aikavälin kestäväälle ja osallistavalle kasvuille. Tuottavuutta parantavat uudistukset ovat erityisen tärkeitä niille jäsenvaltioille, joilla on sekä suuri

velkaantumisen vähentämistarve että huomattava ulkomaanvelka, koska talouskasvun kiihtyminen auttaa vähentämään velan määrää suhteessa bruttokansantuotteeseen. Hintakilpailukyvyyn ja reaalisien kilpailukyvyyn parantaminen edistäisi myös osaltaan kyseisten maiden ulkoisen tasapainon palauttamista. Jäsenvaltiot, joilla on suuri vaihtotaseen ylijäämä, voivat edistää euroalueen talouden tasapainottamista toteuttamalla toimenpiteitä, myös rakenneuudistuksia, jotka helpottavat ylimääräisten säästöjen ohjaamista kotimaiseen kysyntään, erityisesti investointeja lisäämällä. Nykyinen alhainen korkotaso tarjoaa myös uusia mahdollisuuksia tässä suhteessa erityisesti jäsenvaltioissa, joilla on paljon finanssipoliittista liikkumavaraa.

- (3) Rakenneuudistusten, mukaan lukien maakohtaisiin suosituksiin sisältyvät sekä talous- ja rahaliiton viimeistelyn edellyttämät uudistukset, toteutuksen paremmalla koordinoinnilla voidaan tuottaa myönteisiä heijastusvaikutuksia jäsenvaltioissa ja lisätä uudistusten myönteisiä lyhyen aikavälin vaikutuksia. Euroryhmässä käydyt temaattiset keskustelut ovat osoittautuneet hyödyllisiksi, kun pyritään yhteisymmärrykseen uudistusten painopisteistä euroalueella, jaetaan parhaita käytänteitä sekä edistetään uudistuksen toteuttamista ja rakenteellista lähentymistä. Näitä keskusteluja olisi jatkettava euroryhmässä ja niitä olisi mahdollisuuksien mukaan käytävä tiiviimmin, myös hyödyntäen sovittuja yhteisiä periaatteita ja vertailuanalyysejä (benchmarking). Näitä keskusteluja olisi jatkettava rajoittamatta asiaankuuluvissa neuvoston kokoonpanoissa meneillään olevia keskusteluja ja ottaen tarpeen mukaan huomioon yhteisten haasteiden ja kokemusten unionin laajuinen merkitys ja luonne. Kansalliset tuottavuuskomiteat voivat vastauksena kansallisten tuottavuuskomiteoiden perustamisesta 20 päivänä syyskuuta 2016 annettuun neuvoston suositukseen ⁽¹⁾ myös osaltaan auttaa edistämään tarvittavien uudistusten omistajuutta ja täytäntöönpanoa kansallisella tasolla.
- (4) Yhteisiin sääntöihin perustuvien kansallisten finanssipoliittikkojen tiivis koordinointi on välttämätöntä, jotta saadaan aikaan asianmukainen finanssipoliittikan kokonaisviritys ja moitteettomasti toimiva rahaliitto. Yhteisillä finanssipoliittisilla säännöillä tähdätään velan kestävä tason saavuttamiseen kansallisella tasolla samalla kun jätetään liikkumavaraa makrotalouden vakauttamiseen. Euroalueen finanssipoliittikan kansallisessa ja kokonaisvirityksessä on tästä syystä tasapainotettava sekä kansallisella että euroalueen tasolla kaksi tavoitetta eli kansallisen julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyysvarmistaminen ja makrotalouden vakauttaminen lyhyellä aikavälillä. Nykytilanteessa vallitsee suuri epävarmuus elpymisen vahvuudesta ja taloudessa olevan käyttämättömän kapasiteetin määrästä; koska taloutta on elvytetty huomattavasti rahapolitiikalla, finanssipoliitiikalla olisi euroalueen tasolla täydennettävä rahapolitiikkaa kysynnän ja erityisesti investointien tukemisessa sekä pyrittäessä eroon hitaasta inflaatiovauhdista, ottaen asianmukaisesti huomioon jatkuva huoli velan kestävästä tasosta. Finanssipoliittikan vaikutukset, mukaan lukien heijastusvaikutukset eri maihin, tehostuvat alhaisten korkojen ympäristössä. Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan keskuspankille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle 16 päivänä marraskuuta 2016 antamassaan tiedonannossa "Euroalueelle tavoitteeksi positiivinen finanssipoliittikan viritys" komissio katsoo vuoden 2017 osalta, että näissä olosuhteissa sopiva finanssipoliittinen elvytys olisi koko euroalueen tasolla enimmillään 0,5 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen.

Euroryhmä totesi heinäkuussa 2016 komission analyysin perusteella, että finanssipoliittikan yleisesti ottaen neutraali kokonaisviritys vuonna 2017 on sopivassa tasapainossa. Joulukuussa 2016 euroryhmä korosti sitä, että on tärkeää löytää asianmukainen tasapaino kestävyysvarmistamista ja investointien tukemista koskevien tarpeiden välillä hauraan elpymisen vahvistamiseksi, millä tavoin voidaan edistää entistä tasapainoisempaa politiikkayhdistelmää. Samaan aikaan julkinen velka on yhä korkealla tasolla, ja julkinen talous on saatava keskipitkällä aikavälillä kestävä pohjalle useissa jäsenvaltioissa. Tämän vuoksi on tarpeen varmistaa julkisen talouden sopeutustoimien asianmukainen eriyttäminen jäsenvaltioittain ottaen huomioon julkisen talouden liikkumavara ja heijastusvaikutukset muihin euroalueen maihin. Jäsenvaltiot, jotka ylittävät julkisen talouden tavoitteensa, voisivat maakohtaisista olosuhteista riippuen hyödyntää suotuisaa julkisen talouden tilannettaan kotimaisen kysyntänsä ja kasvupotentiaalin vahvistamiseen entisestään, noudattaen samalla keskipitkän aikavälin tavoitetta, kansallista budjettivaltaa ja kansallisia vaatimuksia.

Esimerkiksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2015/1017 ⁽²⁾ perustetulle Euroopan strategisten investointien rahastolle (ESIR) myönnetty takaukset ovat erityisen tuloksellinen tapa maksimoida niiden jäsenvaltioiden, joiden julkisessa taloudessa on liikkumavaraa, toimien vaikutukset reaalitalouteen ja elpymiseen euroalueella. Jäsenvaltioiden, joiden on jatkettava julkisen talouden sopeuttamista vakaus- ja kasvusopimuksen ennaltaehkäisevän

⁽¹⁾ Neuvoston suositus, annettu 20 päivänä syyskuuta 2016, kansallisten tuottavuuskomiteoiden perustamisesta (2016/C 349/01) (EUVL C 349, 24.9.2016, s. 1).

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2015/1017, annettu 25 päivänä kesäkuuta 2015, Euroopan strategisten investointien rahastosta, Euroopan investointineuvontakeskuksesta ja Euroopan investointihankeportaalista sekä asetusten (EU) N:o 1291/2013 ja (EU) N:o 1316/2013 muuttamisesta – Euroopan strategisten investointien rahasto (EUVL L 169, 1.7.2015, s. 1).

osion puitteissa, olisi varmistettava, että ne täyttävät vakaushaasteet ja kasvusopimuksen vaatimukset vuonna 2017. Jäsenvaltioiden, joihin sovelletaan vakaushaasteet ja kasvusopimuksen korjaavaa osiota, on varmistettava liiallisen alijäämän korjaaminen oikea-aikaisella ja kestäväällä tavalla, mikä luo finanssipoliittiset puskurit odottamattomien olosuhteiden varalle. Jäsenvaltioiden olisi noudatettava täysimääräisesti vakaushaasteet ja kasvusopimuksen mukaisia finanssipoliittikoja hyödyntäen samalla mahdollisimman tehokkaasti nykyisiin sääntöihin sisältyvää joustoa. Rakenneuudistuksilla, erityisesti niillä, jotka lisäävät tuottavuutta, voitaisiin tukea kasvua ja parantaa julkisen talouden kestävyttä. Lisäksi kansallisten talousarvioiden tulo- ja menopuolen koostumuksen ja hallinnoinnin määrätietoinen parantaminen siirtämällä resursseja aineellisiin ja aineettomiin investointeihin lisäisi lyhyellä aikavälillä talousarvioiden vaikutusta kysyntään ja pitkällä aikavälillä tuottavuutta. Toimivat kansalliset julkisen talouden kehykset ovat tarpeen, jotta voidaan lisätä jäsenvaltioiden politiikan uskottavuutta ja auttaa löytämään tasapaino makrotalouden lyhyen aikavälin vakauttamisen, julkisen velan kestävyys ja pitkän aikavälin kasvun välillä.

- (5) Työmarkkinoiden asteittainen elpyminen jatkuu euroalueella, ja työttömyys vähenee tasaisesti. Sen sijaan pitkäaikaistyöttömyys- ja nuorisotyöttömyysaste on korkea, ja köyhyys, sosiaalinen syrjäytyminen ja eriarvoisuus ovat edelleen vakavia huolenaiheita useissa jäsenvaltioissa. Vaikka työmarkkinoiden joustavuutta ja sopeutumiskykyä lisäävissä uudistuksissa on edistytty, euroalueella on edelleen merkittäviä eroja, jotka muodostavat haasteen sen kitkattomalle toiminnalle. Huolellisesti suunnitellut, oikeudenmukaiset ja osallistavat työmarkkinat sekä sosiaaliturva-, vero- ja etuusjärjestelmät ovat välttämättömiä, jotta työvoimaa voidaan jatkuvasti kohdentaa kitkattomasti tuottavampaan toimintaan; näin tuetaan niiden henkilöiden työllistymistä tai uudelleentyöllistymistä, jotka siirtyvät työpaikasta toiseen tai jotka ovat syrjäytyneet työmarkkinoilta, vähennetään segmentoitumista ja edistetään taloudellista ja sosiaalista lähentymistä, myös lisäämällä mahdollisuuksia saada laadukkaita työpaikkoja. Tämä johtaa myös tuloksellisempaan automaattiseen vakautukseen ja vahvempaan, kestäväan ja osallistavaan kasvuun ja työllisyyteen, mikä on tärkeää pyrittäessä vastaamaan sosiaalisiin haasteisiin euroalueella.

Tarpeellisia uudistuksia ovat: i) työsuhteturvalainsäädännön muutokset, joilla pyritään luotettaviin sopimusjärjestelyihin, jotka tarjoavat joustavuutta ja turvaa sekä työntekijöille että työnantajille, edistävät työmarkkinasiirtymiä, estävät eriarvoisten työmarkkinoiden syntymisen ja mahdollistavat tarvittaessa työvoimakustannusten sopeuttamisen; tällä alalla uudistuspyrkimykset ovat olleet erityisen voimakkaita viime vuosina; ii) osaamisen kehittäminen parantamalla koulutusjärjestelmien ja kattavien elinikäisen oppimisen strategioiden tuloksia ja tehokkuutta keskittymällä työmarkkinoiden tarpeisiin; iii) tuloksellinen aktiivinen työmarkkinapolitiikka, jolla autetaan työttömiä, mukaan lukien pitkäaikaistyöttömät, palaamaan työmarkkinoille ja lisätään työmarkkinoille osallistumista; ja iv) uuden aikaiset, kestävät ja riittävät sosiaalisen suojelun järjestelmät, joilla tuetaan tehokkaasti ja vaikuttavasti elämänsä kaikkien vaiheissa sekä sosiaalista osallisuutta että integroitumista työmarkkinoille. Työmarkkinoiden tuloksia voidaan parantaa myös siirtämällä verotuksen painopistettä pois työn verottamisesta, erityisesti pienituloisten osalta, ja varmistamalla verojärjestelmien oikeudenmukaisuus. Tällaiset uudistukset toteuttaneet euroalueen jäsenvaltiot selviytyvät paremmin talouden häiriöistä ja niillä on parempi työllisyystilanne ja sosiaalinen tuloskuunto. Tällaisten uudistusten suunnittelussa on otettava huomioon niiden mahdollinen sosiaalinen vaikutus.

- (6) Pankkiunionin perustaminen on saavutetusta edistymisestä huolimatta edelleen kesken. Kesäkuun 2016 etenemissuunnitelman mukaisesti, sellaisena kuin se on esitetty 16 päivänä kesäkuuta 2016 annetuissa neuvoston päätelmissä, työtä on tarkoitus jatkaa pankkiunionin täydentämiseksi riskien vähentämisen ja riskien jakamisen suhteen; tähän kuuluu myös eurooppalainen talletussuojajärjestelmä ja yhteistä kriisinratkaisurahastoa tukevan varautumisjärjestelyn saaminen käyttöön viimeistään rahaston siirtymäkauden, sellaisena kuin se on määritelty Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 806/2014⁽¹⁾, loppuun mennessä. Vaikka euroalueen pankkisektorin häiriönsietokyky on kokonaisuudessaan kasvanut kriisin jälkeen, pankkeihin kohdistuvia paineita ovat kasvattaneet useat syyt, kuten järjestämättömien luottojen suuri määrä sekä tehottomat liiketoimintamallit ja ylikapasiteetti joissakin jäsenvaltioissa; tämä kaikki johtaa heikkoon kannattavuuteen ja joissakin tapauksissa uhkaa pankkien elinkelpoisuutta. Tällainen paine vähentää pankkien kykyä tarjota luottoja talouden toimijoille. Riskit ulottuvat myös reaalitalouteen, ja joissakin jäsenvaltioissa julkista ja finanssialan ulkopuolista yksityistä velkaa on edelleen paljon. Yksityissektorilla tarvitaan jatkuvaa, hallittua velkavivun purkamista kartoittamalla vaikeuksissa olevien elinkelpoisten velallisten velat, hoitamalla niihin liittyvät maksut ja tarvittaessa järjestelemällä ne uudelleen sekä selvittämällä kestävämmällä tasolla oleva velkakanta, jotta pääomaa voidaan kohdentaa uudelleen nopeammin ja tehokkaammin. Ratkaisun löytäminen suurena pysyneeseen järjestämättömien luottojen määrään sekä yhteisten periaatteiden noudattaminen yrityksiin ja kotitalouksiin sovellettavien maksukyvyttömyyskehysten suunnittelussa muun muassa kehittämällä kansallisia maksukyvyttömyysmenettelyjä ja tuomioistuimen ulkopuolista riidanratkaisua ovat tässä yhteydessä keskeisiä tekijöitä onnistuneessa ja kasvua edistävässä velkavivun purkamisprosessissa.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 806/2014, annettu 15 päivänä heinäkuuta 2014, yhdenmukaisten sääntöjen ja yhdenmukaisen menettelyn vahvistamisesta luottolaitosten ja tiettyjen sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisua varten yhteisen kriisinratkaisumekanismin ja yhteisen kriisinratkaisurahaston puitteissa sekä asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta (EUVL L 225, 30.7.2014, s. 1).

- (7) Vuoden 2016 aikana edistettiin jonkin verran Euroopan komission puheenjohtajan tiiviissä yhteistyössä Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan, Euroopan keskuspankin pääjohtajan, euroryhmän puheenjohtajan ja Euroopan parlamentin puhemiehen kanssa laatimassa 22 päivänä kesäkuuta 2015 annetussa viiden puheenjohtajan kertomuksessa ”Euroopan talous- ja rahaliiton viimeistely” esitettyjen aloitteiden osalta, mukaan lukien euroalueen roolin kasvattaminen talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä, neuvoston suositus kansallisista tuottavuuskomiteoista ja Euroopan finanssipoliittisen komitean perustaminen komissioon. Myös finanssipoliittisten sääntöjen läpinäkyvyyden parantamiseen ja niiden yksinkertaistamiseen liittyvä työ on käynnissä, ja komissio esitti marraskuussa 2015 ehdotuksen eurooppalaiseksi talletussuojajärjestelmäksi. Lisäksi viiden puheenjohtajan kertomuksen perusteella edessä on laajempia haasteita. Komissio antoi 1 päivänä maaliskuuta 2017 Euroopan tulevaisuudesta valkoisen kirjan, jossa käsitellään myös talous- ja rahaliiton tulevaisuutta. Tulevista toimista sopiminen edellyttää kaikilta euroalueen jäsenvaltioilta ja unionin toimielimiltä mutta myös euroalueen ulkopuolisilta jäsenvaltioilta yhteistä sitoutumista ja päämäärää, koska vahva talous- ja rahaliitto antaa mahdollisuuden vastata unioniin kohdistuviin haasteisiin vahvemmin, ja sillä on myönteinen vaikutus myös euroalueen ulkopuolisiin jäsenvaltioihin. Tässä yhteydessä on tärkeää, että keskustelut talous- ja rahaliiton viimeistelystä käydään tavalla, joka on avoin ja läpinäkyvä suhteessa euroalueen ulkopuolisiin jäsenvaltioihin, noudattaen täysin unionin sisämarkkinoiden periaatteita, ja että asiaan liittyvät aloitteet ovat tarvittaessa yhtä lailla avoimia euroalueen ulkopuolisille jäsenvaltioille.
- (8) Työllisyyskomitealta ja sosiaalisen suojelun komitealta on pyydetty lausuntoa tämän suosituksen työllisyyttä koskevista ja sosiaalisista näkökohdista,

SUOSITTAA, että euroalueen jäsenvaltiot toimivat vuosina 2017–2018 euroryhmän puitteissa jäsenvaltiokohtaisesti ja yhdessä seuraavasti:

1. Harjoitetaan politiikkaa, jolla tuetaan kestävä ja osallistavaa kasvua lyhyellä ja pitkällä aikavälillä sekä parannetaan talouden sopeutumiskykyä, tasapainottamista ja lähentymistä. Asetetaan etusijalle uudistukset, jotka lisäävät tuottavuutta, parantavat institutionaalista ympäristöä ja liiketoimintaympäristöä, poistavat investointeja haittaavia pullonkauloja ja tukevat työpaikkojen luomista. Jäsenvaltioiden, joilla on vaihtotaseen alijäämä tai paljon ulkomaanvelkaa, olisi lisättävä tuottavuutta ja hillittävä samalla yksikkötyökustannusten kasvua. Jäsenvaltioiden, joilla on suuri vaihtotaseen ylijäämä, olisi ensisijaisesti toteutettava toimenpiteitä, joilla tuetaan kotimaista kysyntää ja kasvupotentiaalia, rakenneuudistukset ja investointien edistäminen mukaan lukien.
2. Finanssipolitiikassa tähdätään talouden elpymisen vahvistamiseksi asianmukaiseen tasapainoon kestävyysvarmistamista ja investointien tukemista koskevien tarpeiden välillä, edistäen näin asianmukaista finanssipolitiikan kokonaisviritystä ja tasapainoisempaa politiikkayhdistelmää. Jäsenvaltioiden, joilla komission arvion mukaan on vaarana, että ne eivät täytä vakaus- ja kasvusopimuksen mukaisia velvoitteitaan vuonna 2017, olisi tältä pohjalta toteutettava ajoissa lisätoimenpiteitä kyseisen sopimuksen noudattamisen varmistamiseksi. Sen sijaan niitä jäsenvaltioita, jotka ovat ylittäneet keskipitkän aikavälin tavoitteensa, kehoitetaan edelleen asettamaan investoinnit etusijalle potentiaalisen kasvun edistämiseksi säilyttäen samalla julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyys. Jäsenvaltioiden, joiden odotetaan pitkälti täyttävän vakaus- ja kasvusopimuksen vaatimukset vuonna 2017 olisi varmistettava, että vakaus- ja kasvusopimusta noudatetaan niiden kansallisissa talousarviomenettelyissä. Finanssipolitiikkoja harjoitetaan täysin vakaus- ja kasvusopimuksen mukaisesti hyödyntäen samalla mahdollisimman tehokkaasti nykyisiin sääntöihin sisältyvää joustoa. Yleisesti ottaen jäsenvaltioiden olisi parannettava julkisen talouden rakennetta luomalla enemmän mahdollisuuksia aineellisille ja aineettomille investoinneille ja varmistettava kansallisten finanssipolitiikan kehysten tuloksellinen toiminta.
3. Toteutetaan uudistuksia, joilla edistetään kilpailukykyä, työpaikkojen luomista, työpaikkojen laatua, kestävyyttä sekä taloudellista ja sosiaalista lähentymistä työmarkkinaosapuolten tuloksellisen vuoropuhelun tukemana. Uudistuksissa olisi yhdistettävä i) luotettavat työsopimusjärjestelyt, jotka tarjoavat joustavuutta ja turvaa sekä työntekijöille että työnantajille; ii) korkealaatuiset ja tehokkaat koulutusjärjestelmät sekä työmarkkinoiden tarpeisiin keskittyvät kattavat elinikäisen oppimisen strategiat; iii) tuloksellinen aktiivinen työmarkkinapolitiikka, jolla tuetaan työmarkkinoille osallistumista; iv) uudenaikaiset, kestävät ja riittävät sosiaalisen suojelun järjestelmät, joilla tuetaan tehokkaasti ja vaikuttavasti elämänkaaren kaikissa vaiheissa sekä sosiaalista osallisuutta että integroitumista työmarkkinoille. Verotuksen painopistettä siirretään pois työn verottamisesta, erityisesti pienipalkkaisten työntekijöiden osalta ja niissä jäsenvaltioissa, joissa kustannuskilpailukyky on jäänyt jälkeen euroalueen keskiarvosta; jäsenvaltioissa, joiden julkisessa taloudessa ei ole liikkumavaraa, tämä verotuksen painopisteen siirto tehdään julkisen talouden kannalta neutraalisti.
4. Kesäkuun 2016 etenemissuunnitelman mukaisesti jatketaan työskentelyä pankkiunionin täydentämiseksi riskien vähentämisen ja riskien jakamisen suhteen; tähän kuuluu myös eurooppalainen talletussuojajärjestelmä ja yhteistä kriisinratkaisurahastoa tukevan varautumisjärjestelyn saaminen käyttöön viimeistään rahaston siirtymäkauden

loppuun mennessä. Laaditaan ja pannaan täytäntöön tehokas euroalueen laajuinen strategia, jolla täydennetään vaka-
varaisuusvalvontatoimia pankkisektorilla esiintyvien, muun muassa järjestämättömien lainojen suureen määrään,
tehottomiin liiketoimintamalleihin ja ylikapasiteettiin liittyvien elinkelpoisuusriskien käsittelemiseksi. Jäsenvaltioissa,
joissa yksityissektorilla on paljon velkaa, edistetään velkaantumisen hallittua vähentämistä.

5. Edetään talous- ja rahaliiton viimeistelyssä noudattaen täysin unionin sisämarkkinoiden periaatteita ja tavalla, joka on
avoin ja läpinäkyvä suhteessa euroalueen ulkopuolisiin jäsenvaltioihin. Edistetään edelleen talous- ja rahaliiton pitkän
aikavälin kysymyksiin liittyviä käynnissä olevia aloitteita ja työskentelyä ottaen asianmukaisesti huomioon komission
valkoinen kirja Euroopan tulevaisuudesta.

Tehty Brysselissä 21 päivänä maaliskuuta 2017.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

E. SCICLUNA
